

Fotodynamische therapie

Fotodynamische therapie is een mogelijke behandeling bij actinische keratosen en bij oppervlakkige basaalcelcarcinomen (een vorm van huidkanker). De aangetaste huidcellen worden met een speciale crème extreem gevoelig gemaakt voor zichtbaar licht. Daarna wordt de huid belicht, waardoor de aangetaste cellen afsterven.

Na enkele weken vervangt het lichaam de afgestorven huidcellen vanzelf door nieuwe, gezonde cellen. De therapie is relatief eenvoudig, veilig en effectief. Een voordeel van fotodynamische therapie is dat de gezonde huid niet wordt aangetast. Het cosmetische resultaat is daardoor vaak beter, wat deze behandeling met name geschikt maakt voor behandeling op zichtbare plaatsen.

Het is overigens wel belangrijk om te weten dat de therapie niet voor elke huidaandoening geschikt is. Bij bepaalde vormen van basaalcelcarcinoom is bijvoorbeeld altijd een chirurgische ingreep nodig.

Meer over actinische keratosen en basaalcelcarcinoom

Actinische keratosen

Actinische keratosen zijn kleine beschadigingen van de huid. Ze ontstaan door (zon)licht. Het zijn ruw aanvoelende plekjes die huidkleurig tot bruin kunnen zijn. Ze komen vooral voor op plaatsen die veel in de zon komen, zoals het gezicht en de handen. De plekjes zijn niet kwaadaardig, maar ze kunnen zich na verloop van tijd wel ontwikkelen tot huidkanker. Om dit risico te verminderen is het sterk aan te raden om deze plekjes wel te laten behandelen. Daarom heeft uw arts u fotodynamische therapie voorgesteld.

Basaalcelcarcinoom

Het basaalcelcarcinoom is een vorm van huidkanker. Het ontstaat meestal op delen van de huid die veel in de zon komen. Deze vorm van huidkanker zaait vrijwel nooit uit en is daardoor zelden levensbedreigend. Maar de tumor groeit wel door in het omliggende weefsel en moet daarom worden verwijderd. Daarom heeft uw arts u fotodynamische therapie voorgesteld.

Andere behandelingen

Actinische keratosen worden ook vaak behandeld met bevriezing met vloeibare stikstof of met een celdodende crème.

Ook voor het behandelen van een basaalcelcarcinoom bestaan verschillende andere behandelingen. Meestal wordt de tumor onder plaatselijke verdoving chirurgisch verwijderd (excisie). Andere mogelijkheden zijn behandelingen met vloeibare stikstof (bevriezing), met een celdodende crème of met radiotherapie (bestraling).

Vorbereiding

Houd u er rekening mee dat bij een oppervlakkig basaalcelcarcinoom altijd 2 sessies fotodynamische therapie nodig zijn, met een tussentijd van één of enkele weken. Bij actinische keratosen is 1 behandeling meestal voldoende.

Allergie

Geef het altijd aan ons door als u overgevoelig of allergisch bent voor bepaalde medicijnen of andere stoffen, bijvoorbeeld voor pleisters. Laat het uw behandelend arts ook altijd weten als u allergisch bent voor soja of pinda's.

Make-up

Zorg ervoor dat u geen make-up draagt tijdens de behandeling.

Gebruik van (body)lotion en zalf

Zorg ervoor dat u voor de behandeling geen lotion of zalf aanbrengt op de gebieden die behandeld moeten worden.

Zwangerschap

Bent u (mogelijk) zwanger? Laat dit dan zo snel mogelijk aan ons weten.

Eten en drinken

U mag voor deze behandeling gewoon eten en drinken.

Medicijnen

U mag voor deze behandeling uw medicijnen innemen zoals u gewend bent.

Mijn Antonius-account aanmaken

Mijn Antonius is het beveiligde online patiëntenportaal van het St. Antonius Ziekenhuis. Heeft u nog geen account? Dan is het handig als u er een aanmaakt. Op onze webpagina [Mijn Antonius](https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius>) leest en ziet u hoe u dit eenvoudig doet.

Afzeggen

Bent u verhinderd voor de behandeling? Laat het ons dan zo snel mogelijk weten. Neem hiervoor telefonisch contact op met de afdeling waar de behandeling plaatsvindt.

Behandeling

Weefsel verwijderen

In het eerste deel van de behandeling schraapt de assistente de overliggende ruwe huidschilfertjes van uw huid.

Crème aanbrengen

Vervolgens brengt de assistente een speciale crème aan. Deze maakt de aangetaste huidcellen extreem gevoelig voor rood licht. Daarna bedekt de assistente de met crème ingesmeerde huid met afdekfolie. Over de afdekfolie wordt aluminiumfolie geplakt, zodat er geen licht bij kan komen. De crème moet nu 3 uur inwerken. Ondertussen blijft u in het ziekenhuis. Na 3 uur komt u weer terug op de poli. De assistente verwijdert de overgebleven crème en maakt de huid schoon.

Belichting

Het volgende deel van de behandeling is de belichting met rood licht. U gaat liggen op de behandeltafel en krijgt een speciale gekleurde bril op om uw ogen te beschermen. De belichtingstijd is ongeveer 8 minuten per behandelveld. De assistente blijft tijdens de belichting bij u in de buurt. U moet stil blijven liggen zodat de lamp steeds op dezelfde afstand van de te behandelen plek blijft. Door de inwerking van het licht sterven de aangedane huidcellen af.

Ventilator tegen ongemak/pijn

Het kan zijn dat u zich tijdens de belichting een beetje ongemakkelijk voelt. U moet namelijk stil blijven liggen in een misschien wat ongemakkelijke houding. Daarnaast kan de belichting een branderig en/of pijnlijk gevoel in de huid geven. Om het ongemakkelijke gevoel wat te verminderen en verzachten zet de assistente een ventilator aan.

Pleister en recept

Pleister

Aan het einde van de behandeling krijgt u een pleister met zalf op de behandelde plek. De huid gaat nu de aangetaste huidcellen afstoten en maakt vanzelf weer nieuwe, gezonde cellen aan.

Recept

U krijgt een recept mee voor fusidine crème of zalf. Dit is een antibiotisch middel: het verlicht het branderige gevoel en vermindert de kans op huidinfecties.

Nazorg

Verzorging van de behandelde huid

Pleister eraf halen

Een dag (24 uur) na de behandeling mag u de pleister eraf halen.

Insmeren met zalf

Daarna begint u met het smeren van de zalf volgens het recept. Na het insmeren kunt u zondig een nieuwe pleister plakken.

Geen zonlicht

Het is belangrijk dat u het behandelde gebied tot 24 uur na de behandeling afgeschermt van het zonlicht.

GebuiK zonnebrand (factor 30 of hoger)

Als u weer de zon in mag, bescherm de behandelde huid dan extra goed met zonnebrand (factor 30 of hoger) omdat er een tere huid voor is teruggekomen.

Reacties van de huid na de behandeling

Tot 24 uur na behandeling kan de behandelde plek nog wat pijnlijk zijn. Verder kan de huid:

- rood zien (1 tot 2 weken);
- korstjes vormen (2 tot 5 dagen);
- opzwellen (2 tot 4 dagen);
- wat anders van kleur (bijvoorbeeld lichter of donkerder) zijn (1 tot 2 maanden).

Dit zijn normale reacties van de huid op de behandeling.

De huid na de behandeling

Poliklinische controle

Enkele weken na de behandeling komt u nog een keer terug op de poli om het resultaat te bekijken en met uw dermatoloog te bespreken. Soms is het nodig om de behandeling te herhalen.

Aanbevelingen voor de toekomst

Geniet van de zon, maar doe het met mate. Uw huid blijkt gevoelig te zijn voor het ontstaan van beschadigingen door zonlicht, dus extra voorzichtigheid is geboden. Zorg dat uw huid niet te lang in de zon komt en wees matig met het gebruik van de zonnebank.

Bescherm uw huid bij zonnig weer altijd met een antizonnebrandcrème (factor 20 of hoger). Een hoed of pet biedt ook goede bescherming tegen overdadig zonlicht.

Contact opnemen

Heeft u na de behandeling nog vragen? Neem dan gerust contact op met de **poli Dermatologie** [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/dermatologie>].

Expertise en ervaring

Het specialisme Dermatologie biedt een compleet pakket aan onderzoek en behandelingen, op alle gebieden van het specialisme. De dermatologen van het St. Antonius maken gebruik van de nieuwste behandelmethoden en –technieken bij diverse vormen van huidkanker (onder andere met Mohs' micrografische chirurgie) en bij spataders, eczeem en psoriasis.

Niet iedere patiënt is hetzelfde. Een bepaalde ziekte uit zich bij de een anders dan bij de ander. Als u voor behandeling naar de poli komt, streven we er daarom naar om deze zo veel mogelijk af te stemmen op wat het beste bij uw situatie past.

Veilige zorg in het ziekenhuis

In het St. Antonius Ziekenhuis staat veiligheid voorop. Onze medewerkers doen er alles aan om uw bezoek aan het ziekenhuis zo goed mogelijk te laten verlopen. Help ons a.u.b. om goed voor u te zorgen door ons te vertellen:

- Welke medicijnen u gebruikt.
- Of u allergieën heeft.
- Of u (mogelijk) zwanger bent.
- Als u iets niet begrijpt.
- Wat u belangrijk vindt.
- Als u iets ziet wat niet schoon is.

Bereid uw gesprek met uw zorgverlener goed voor. Voor tips: **Begin een goed gesprek** [<https://begineengoesprek.nl/>]

Op de website van de **Nederlandse Patiëntenfederatie** [<https://www.patiëntenfederatie.nl>] leest u meer over hoe u zelf kunt bijdragen aan veilige zorg.

Meer informatie

Website

- Wilt u meer lezen over zon en huid? Kijk dan ook eens op www.huidinfo.nl [<https://www.huidinfo.nl>]. U vindt hier betrouwbare informatie, geschreven door Nederlandse dermatologen.

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Huidkanker [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/huidkanker>]
- Premaligne huidafwijkingen (actinische keratosen) [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/premaligne-huidafwijkingen-actinische-keratosen>]
- Basaalcelcarcinoom (vorm van huidkanker) [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/basaalcelcarcinoom-vorm-van-huidkanker>]

Specialismen

- Dermatologie [<https://www.antoniusziekenhuis.nl/dermatologie>]

Contact Dermatologie

T 088 320 54 00